

## سوالات آموزش مفاهیم دینی همگام با روانشناسی رشد

1-موریس دبس معتقد است که در حدود دوازده سالگی فکر کودک حول چند مفهوم اساسی سازمان می یابد و به مرحله ای میرسد که او آن را ..... می نامد .

الف) دوره مفهوم اجمالی

ب) دوره تفکر صوری

ج) دوره علیت علمی

د) دوره سخنگویی اجتماعی شده

پاسخ صحیح: گزینه «الف»

2-کدام گزینه تفاوت اساسی اخلاق مبتنی بر قاعده دوره دبستان با اخلاق مبتنی بر عادت (دوره خردسالی) را به درستی بیان میکند .

الف) اخلاق مبتنی بر عادت بر قرارداد اجتماعی و اخلاق مبتنی بر قاعده بر تقلید کورکورانه استوار است .

ب) اخلاق مبتنی بر قاعده انعطاف ناپذیر است. در حالی که اخلاق مبتنی بر عادت قابلیت تفسیر دارد .

ج) اخلاق مبتنی بر عادت بر اساس ترس از تنبیه و اخلاق مبتنی بر قاعده بر اساس کسب پاداش شکل می گیرد .

د) اخلاق مبتنی بر قاعده بر قراردادی که همگان پذیرفته اند استوار است نه بر اطاعت محض از فرمان دیگران

پاسخ صحیح گزینه «د»

3-کدام گزینه یکی از ویژگیهای شناختی و انگیزشی دوره جوانی شانزده تا بیست سالگی را به درستی توصیف می کند؟

الف) هوش در این دوره دچار افت شده و یادگیری مطالب جدید برای جوان دشوار می گردد .

ب) جوان هنوز به مرحله درک ارزشهای اجتماعی و معنوی ترسیده و این مفاهیم برای او بی اهمیت است .

ج) هوش به حد اعلای قدرت یادگیری خود میرسد و قسمت اعظم استعدادهای خاص فرد ظهور می کند .

د) جوان از مسئولیت پذیری در قبال مسائل جدی زندگی مانند شغل و خانواده اجتناب می کند .

پاسخ صحیح گزینه «ج»

پاسخ تشریحی

در دوره جوانی با پایان یافتن رشد هوش به بالاترین سطح قدرت یادگیری خود میرسد جوان از یادگیری موضوعات مورد علاقه اش روی گردان نیست و بخش بزرگی از استعدادهای خاص او آشکار میشود به طوری که از احتمال پیشرفت خود در زمینه های مختلف آگاه است .

4-چرا توصیه میشود طرح بسیاری از مسائل انتزاعی دینی تا دوره تفکر عملیات «صوری» (نوجوانی) به تأخیر افتد

الف) زیرا کودکان پیش از این دوره هیچ علاقه ای به مسائل دینی نشان نمی دهند .

ب) زیرا آموزش این مسائل پیش از موعد منجر به تقویت تفکر خام و کودکانه شده و مانع رشد صحیح تفکر دینی می شود .

ج) زیرا حافظه کودکان برای به خاطر سپردن مفاهیم انتزاعی تا پیش از نوجوانی به اندازه کافی رشد نکرده است .

د) زیرا تفکر دینی در دوره کودکی اصولاً غیر منطقی است و با آموزش نمی توان آن را اصلاح کرد.

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

5-در مورد درک مفهوم قداست خداوند چرا کودکان پیش دبستانی او را موجودی ترسناک» تلقی می کنند

الف) زیرا آنان خدا را به عنوان فردی قدرتمند با اعمال غیر قابل پیش بینی می شناسند که در مقابل کارهای بد همگین می شود .

ب) چون در این سن ترس از موجودات ماوراء الطبیعی به اوج خود می رسد و خدا نیز در همین دسته قرار می گیرد .

ج) زیرا آموزشهای دینی در این سن، عمدتاً بر جنبه قهار و منتظم بودن خداوند، تأکید دارند .

د) چون کودک در این دوره نمی تواند بین خدا و شیطان تمایز قائل شود و ویژگیهای هر دو را به هم می آمیزد .

پاسخ صحیح: گزینه «الف»

پاسخ تشریحی

برای کودکان پیش دبستانی ترس از خدا به عنوان موجودی مقدس ناشی از این تصور است که او فردی قدرتمند با ویژگیهای فیزیکی و قدرتی سحرآمیز است که اعمالش غیر قابل پیش بینی بوده و در مقابل کارهای ناپسند خشمگین شده و اقدام به تنبیه می کند .

#### 6-در دیدگاه اسلام منظور از «عصمت» پیامبران چیست

الف) قدرتی که باعث میشود پیامبران هرگز دچار بیماری با ضعف جسمانی نشوند .

ب) نیرویی که به پیامبران اجازه میدهد قوانین طبیعی را به دلخواه خود تغییر دهند .

ج) ملکه ای نفسانی که از آگاهی کامل به زشتی گناه و اراده قوی ناشی شده و فرد را از هر خطایی باز می دارد .

د) دانشی که به پیامبران اجازه میدهد از تمام وقایع آینده تا روز قیامت به طور کامل باخبر باشند .

پاسخ صحیح گزینه «ج»

پاسخ تشریحی

عصمت به معنای برخورداری از یک ملکه نفسانی نیرومند است که ریشه در آگاهی کامل و دائمی به زشتی گناه و اراده قوی بر مهار کردن تمایلات نفسانی دارد. این ملکه پیامبر را در سخت ترین شرایط از ارتکاب هرگونه گناه و خطا، حتی به صورت سهوی، باز می دارد .

#### 7-کدام یک از عوامل زیر به عنوان یک عامل قابل توجه در تفاوت درک مفاهیم دینی بین کودکان به شمار نمی آید .

الف) میزان ارتباط کودک با مساجد و شرکت در مراسم عبادی

ب) میزان عمل کودک به تکالیف دینی مانند نماز و تلاوت قرآن

ج) میزان اشتغال والدین به اعمال و تکالیف مذهبی

د) اختلاف جنسیت کودکان دختر یا پسر بودن

پاسخ صحیح: گزینه «د»

پاسخ تشریحی

در حالی که عواملی مانند تجربه عملی دین در خانواده شرکت در مراسم عبادی و عمل به تکالیف دینی در رشد مفاهیم دینی کودک مؤثر هستند. تأثیر اختلاف جنسیت به عنوان یک عامل قابل توجه در درک مفاهیم دینی به شمار نیامده است.

8- چرا یک کودک پیش دبستانی ممکن است تصور کند دعایش برای کمک در تکالیف مدرسه به صورت «سحر آمیز» و با حل شدن خود به خود مشکلات مستجاب میشود

الف) چون در این سن کودک به دلیل تفکر خود محورانه و مادی استجاب دعا را به صورت یک فرآیند فیزیکی و فوری تصور می کند .

ب) چون کودک در این سن بین دعا و عمل هیچ ارتباطی قائل نیست و انتظار دارد همه چیز بدون تلاش حاصل شود .

ج) چون کودک در این سن قدرت خدا را نامحدود میداند و ساده ترین راه را برای حل مشکل تصور می کند .

د) زیرا آموزشهای دینی در این سن بر جنبه سحر آمیز و خارق العاده بودن استجاب دعا تأکید دارند .

پاسخ صحیح گزینه «الف»

پاسخ تشریحی

در دوره پیش دبستانی تا حدود ۹ سالگی تفکر کودک خود محورانه و مادی است. او خدا را به صورت فیزیکی حاضر میداند و انتظار دارد دعاها به صورت فوری و ملموس شبیه به یک فرآیند سحر آمیز مستجاب شوند. این برداشت ناشی از ناتوانی او در درک فرایندهای غیر مستقیم و معنوی است .

9- درک کودکان از مفهوم «وحی» تا سن نه سالگی چگونه است

الف) وحی را به عنوان یک تجربه درونی و غیر فیزیکی درک میکنند که تنها برای پیامبر قابل دریافت است .

ب) وحی را به صورت یک ارتباط مادی و فیزیکی شبیه صحبت کردن دو انسان، تفسیر می کنند .

ج) وحی را حاصل قدرت تفکر و ذکاوت بالای پیامبران میداند و آن را به نبوغ آنها نسبت می دهند .

د) وحی را پدیده ای کاملاً ناشناخته می دانند و هیچ تصویری از چگونگی آن ندارند.

پاسخ صحیح گزینه «ب»

پاسخ تشریحی

تا حدود سن نه سالگی کودکان گفت و گوی خدا با پیامبر (وحی) را به صورت کاملاً مادی و فیزیکی تفسیر میکنند. از نظر آنها، وحی شبیه صحبت کردن یک انسان با انسان دیگر است که با صدایی بشری برای گوشهای بشری اتفاق می افتد و اگر دیگران نیز آنجا بودند، می توانستند آن را بشنوند

10- تا حدود سن ده سالگی کودکان چگونه به مفهوم محبت همگانی الهی و عدل الهی» می نگرند

الف) آنان معتقدند محبت الهی شامل همه انسانها حتی بدکاران میشود و خدا همواره عادل است .

ب) آنان محبت همگانی الهی را نمی پذیرند و معتقدند خدا میتواند به دلخواه خود و به صورت غیر قابل پیش بینی، بی عدالتی کند .

ج) آنان محبت خدا را تنها شامل خود و خانواده شان میدانند و عدالت را به معنای برآورده شدن تمام خواسته هایشان می فهمند .

د) آنان مفهوم محبت و عدالت را درک نمیکند و این مفاهیم در تفکر دینیشان هیچ جایگاهی ندارد .

پاسخ صحیح: گزینه «ب»

پاسخ تشریحی

تا حدود ده سالگی پذیرش اینکه محبت الهی شامل همه انسانها از جمله افراد بدکار باشد برای کودکان دشوار است. همچنین آنان می پندارند که خدا می تواند نسبت به بندگان خود عدالت را اجرا نکند و رفتارش غیر قابل پیش بینی و مجازاتش به دلخواه خود اوست. این برداشت ناشی از تفکر عینی و درک محدود آنها از این مفاهیم است .

11- یک پژوهشگر ایرانی در تحقیقی مشابه کار گلدمن به چه نتیجه ای دست یافت و این نتیجه چه اهمیتی دارد

الف) به این نتیجه که کودکان ایرانی مراحل متفاوتی را نسبت به کودکان غربی طی میکنند؛ لذا نمی توان از یافته های گلدس استفاده کرد .

ب) به این نتیجه که تفکر دینی کودکان ایرانی کاملاً انتزاعی است و از ابتدا نیازی به آموزش محسوس نیست .

ج) به این نتیجه که کودکان ایرانی نیز همان مراحل رشد تفکر دینی گلدمن را طی میکنند؛ لذا میتوان بر یافته های او در آموزش تکیه کرد .

د) به این نتیجه که نظریه پیازه برای کودکان ایرانی کاربرد ندارد و باید نظریه ای کاملاً جدید تدوین شود .

پاسخ صحیح: گزینه «ج»

## پاسخ تشریحی

این تحقیق نشان داد که «کودکان ایرانی همان مراحل را در سیر تفکر مذهبی می پیمایند که گلدمن به دست آورده است. این یافته موید آن است که با وجود تفاوت های فرهنگی میتوان در تنظیم برنامه های آموزش دینی برای کودکان ایرانی بر یافته های علمی و مراحل رشد تفکر دینی که گلدمن مطرح کرده است، تکیه نمود .